

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2020, 4(3): 1831-1846.

DOI: 10.26677/TR1010.2020.453

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Türkiye’de Demir Yolu Ulaştırması Alanında Politika ve Planlar ile Bilimsel Yayınlar Arasındaki İlişki*

Öğr. Gör. Nevin YAVUZ, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Ulaştırma Meslek Yüksekokulu, Eskişehir, e-posta: nevin@eskisehir.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8257-5355>

Doç. Dr. Gökçe YÜKSEK, Anadolu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Eskişehir, e-posta: gozer@anadolu.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1010-8694>

Öz

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yapılan demir yolu ulaştırması ile ilgili makalelerin profilini ortaya koymak, bu makalelerin demir yolu ulaştırması politika ve planlarının belirlenmesindeki rolünü tespit etmektir. Çalışmada ULAKBİM veri tabanında yer alan demir yolu ulaştırması konulu makaleler bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bununla birlikte çalışmada elde edilen veriler, demiryolu ulaştırması ile ilgili kalkınma planları ve stratejik planlar ile karşılaştırılmıştır. ULAKBİM’ de yayınlanan demir yolu ulaştırması konulu makaleler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 1994-2017 yılları arasında ULAKBİM’ de yayımlanan ve ulaşılabilen 120 makale oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre 2003 yılından sonra makale sayılarında ve makale konularında artış gerçekleştiği ancak makale konuları içerisinde turizm ulaştırması ile doğrudan ilişkili makalelerin olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte kalkınma planları, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı stratejik planları ve TCDD stratejik planlarının amaçlarının belirlenmesinde yayımlanan bilimsel makalelerin etkisinin yok denecek kadar az olduğu görülmüştür.

* Bu makale Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde kabul edilen yüksek lisans tez özetidir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, Demir Yolu Ulaştırması, Demir Yolu Ulaştırma Politikaları, Kalkınma ve Stratejik Planlar, Turizm Ulaştırma Politikası.

Makale Gönderme Tarihi: 02.02.2020

Makale Kabul Tarihi: 04.07.2020

Önerilen Atf:

Yavuz, N. ve Yüksek, G. (2020). Türkiye’de Demir Yolu Ulaştırması Alanında Politika ve Planlar ile Bilimsel Yayınlar Arasındaki İlişki, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3): 1831-1846.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2020, 4(3): 1831-1846.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.453](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.453)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

The Relationship Between Scientific Publications with Policies and Plans in the Field of Railway Transport in Turkey

Lecturer Nevin YAVUZ, Eskişehir Technical University, Transportation Vocational School, Eskişehir, e-mail: neviny@eskisehir.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8257-5355>

Associate Prof. Dr. Gökçe YÜKSEK, Anadolu University, Faculty of Tourism, Eskişehir, e-mail: gozer@anadolu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1010-8694>

Abstract

The aim of this study are the profiles of the articles on railway transportation and determining the role of all scientific publications made in Turkey on railway transportation, in the determination of railway transportation policies and plans. In the study, articles about the railway transportation in the ULAKBİM database were examined by a bibliometric analysis method. In addition, the data obtained in the study is compared with the development plans and strategic plans related to railway transportation. Articles on railway transportation published in ULAKBİM constitute the universe of the research. The sample of the research consists of 120 articles published in ULAKBİM between 1994-2017. According to the research findings, it has been observed that there has been an increase in the number of articles and in the topic of the article after 2003, but there are no articles directly related to tourism transportation within the article topics. In addition, it has been observed that the impact of the scientific articles published in determining the objectives of the development plans, the Ministry of Transport and Infrastructure strategic plans and TCDD strategic plans are negligible.

Keywords: Bibliometrics, Railway Transportation, Railway Transportation Policies, Development and Strategic Plans, Tourism Transportation Policy.

Received: 02.02.2020

Accepted: 04.07.2020

Suggested Citation:

Yavuz, N. and Yüksek, G. (2020). The Relationship Between Scientific Publications with Policies and Plans in the Field of Railway Transport in Turkey, *Journal of Turkish Tourism Research*, 4(3): 1831-1846.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Toplumların gelişmişlik düzeyleri ulaştırma altyapı ve araçlarına yaptıkları yatırımlar ile ölçülmektedir. Dolayısıyla devletlerin oluşturdukları etkin ulaştırma politikaları bilimsel ve teknolojik gelişimleri açısından önem teşkil etmektedir. Her ülke belirli dönem aralıklarında bilimsel ve teknolojik ilerlemeler doğrultusunda dünyadaki gelişmelere uyum sağlayacak politikalar belirlemekte ve bu politikalar doğrultusunda hedefler oluşturmaktadır. Türkiye’de de politikalar kalkınma planları ve stratejik planlarla belirlenmektedir. Kalkınma planları, 5 yıllık zaman dilimini kapsamaktadır. Kalkınma planlarında Türkiye’nin kalkınmasına olanak sağlayacak sayısal hedefler, toplumun ihtiyaç duyduğu hizmetler için politikalar belirlenmektedir (Akça vd., 2017: 396). Politikaların oluşturulduğu hizmet alanlarından bir tanesi de demir yolu ulaştırmasıdır. Türkiye’de demir yolu ulaştırması ile ilgili 1963 yılından günümüze kadar 10’u kalkınma planı 5’i stratejik plan ve turizm stratejisi olmak üzere 16 plan gerçekleştirilmiştir.

Günümüzde insan gücünden çok bilgiye erişme, yeni bilgi üretme oldukça önem kazanmıştır. Bilgiyi kullanan toplumlar ise yeni teknolojiler üreterek ekonomik alanda üstünlük sağlamaktadır. Dolayısıyla her alanda olduğu gibi demir yolu ulaştırmasının gelişmesinde de yeni bilgi üretimi büyük bir rol oynamaktadır. Yeni bilgi üretimi üniversiteler tarafından geliştirilen bilimsel araştırmalar ile elde edilirken (Besimoğlu, 2015: 1-2), üniversitelerde akademisyenler tarafından yazılan makaleler de bilimsel gelişmelerin izlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır (Bayram, 1998: 23; Suvacı, 2016: 269). Dünyadaki teknolojik gelişmeler, mevcut durum, stratejik faaliyetler ve yapısal değişimler temel alınarak yapılan bilimsel çalışmalar, oluşturulacak politika ve hazırlanacak planlara temel oluşturarak politikalara yön vermektedir. Dolayısıyla yapılan bilimsel çalışmaları inceleyerek sınıflandırmak ve mevcut durumu belirlemek gelecekte yapılacak olan bilimsel çalışmalara da yol gösterecektir.

Bu araştırmada, Türkiye’de yapılan ve Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkez’inde (ULAKBİM) yayımlanmış demir yolu ulaştırması ile ilgili bilimsel makaleler bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenerek, demir yolu ulaştırması ile ilgili makalelerin profilinin ortaya konması, demir yolu politika ve planlarının oluşturulmasında akademik çalışmaların öneminin belirlenmesi amaçlanmıştır. Dolayısıyla Türkiye’de yapılan demir yolu ulaştırması ile ilgili bilimsel yayınların, demir yolu ulaştırması politika ve planlarının belirlenmesindeki rolünü ya da yapılan bilimsel yayınların demir yolu ulaştırması politika ve planları doğrultusunda gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini tespit etmek bu araştırmanın ana problemini oluşturmaktadır.

LİTERATÜR

İnsanlık tarihinin gelişimine ve medeniyetlerin yayılma haritasına bakıldığında ulaştırma çok önemli bir aktör olarak ortaya çıkmaktadır. Ulaştırma olmadan bilginin, becerinin ve gelişmelerin başka yerlere yayılma olanağı bulunmamakla birlikte medeniyetlerin birbirine karışması da ancak ulaşım ve ulaştırma sayesinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla ulaştırma, medeniyetlerin geçmişte olduğu gibi günümüzde de ekonomik ve sosyal gelişmelerini sürdürebilmeleri için önemli bir faktördür (Tozar vd., 2011: 1). İnsanoğlunun yaya yürüyüşleri ile başlayan ulaştırma, günümüzde sadece eşya ya da insanların yer değiştirmesi olarak görülmemesi gereken bir sistemler bütünüdür. Ulaştırma, zaman içerisinde taşıtların kullanamaya başladığı su yolu, hava yolu, demir yolu gibi farklı yolların devreye girdiği bir sistem haline dönüşmüştür (Yüksek, 2012: 3). Ulaştırma türleri içerisinde yer alan demir yolu ulaştırması ise ulaştırma tarihi boyunca önemini korumuş bir ulaştırma çeşididir. Demir yolu ulaştırması Türkiye’de 2000’li yılların başına kadar gözle görülür bir ilerleme kaydetmemiş olmasına rağmen günümüzde artık büyük yatırımlar ile desteklenen önemli bir sektöre dönüşmüştür.

Kitlelere seyahat etme olanağı sağlayan demir yolu ulaştırması, turizm amaçlı kitle seyahatlerinin ve dolayısıyla turizmin gelişmesinde de önemli etkiye sahiptir (Yüksek ve Arıkan, 2015: 66). Kara yolu ve hava yolu ulaştırma çeşitlerinin kullanılmalarının yaygınlaşmadığı dönemlerde demir yolu ulaştırması ile turizm amaçlı yer değiştirme, kitleliliğe dönüşmüş ve yolcu treni turist akımını somutlaştırmıştır. Taşıma kapasitesi artmış aynı zamanda demir yolu teknolojisinin enerjiden maksimum düzeyde yararlanabilme özelliği sayesinde seyahat maliyetleri düşmüş, dolayısıyla düşük ve orta gelirli kişilere seyahat etme olanağı sağlayarak turizmin toplumsal olguya dönüşmesine imkân yaratmıştır. Aynı mekânlara hızlı, düzenli ve sürekli seyahat imkânı oluşmuş, bu da yolculuk süresinin azalmasına, konaklama süresinin artmasına, boş zaman değerlendirme endüstrisinin gelişmesine dolayısıyla mekânların turizm merkezi konumuna dönüşmesi sürecinin başlamasına olanak sağlamıştır (Rota, 2012: 61). Bu süreç yaklaşık İkinci Dünya Savaşı'na kadar sürmüştür ve 1950'lerden sonra kara yolu ve hava yolu ulaştırma çeşitlerinin önem kazanması ile demir yolu ulaştırmasının yolcu ve yük taşımacılığı aynı zamanda da turizm üzerindeki etkisi azalmıştır (Rota, 2012: 61).

İkinci Dünya savaşından sonra teknolojik açıdan büyük gelişme gösteren Japonlar dünyanın ilk hızlı treninin yapımına başlamışlardır. 1959 yılında modern anlamda hızlı tren çalışmalarına başlayan Japonlar (Rota, 2012: 67) 1964 yılında Tokyo – Osaka arasındaki Tokaido Shinkansen hattında o döneme kadar en yüksek hız olan 210 km/saat hızla hareket eden hızlı treni faaliyete geçirmişlerdir (Uçev ve Mahdum, 2015: 2).

Avrupa'da ilk yüksek hızlı tren çalışmaları TGV'nin faaliyete geçmesiyle başlamıştır (Uçev ve Mahdum, 2015: 2). 1981 yılında Paris – Lyon hattı hizmete açılmış ve bu hat üzerinde saatte 300 km hıza ulaşılmıştır (Rota, 2012: 67). 2000'li yıllarda ise minimum 200 km/s hız yapan yüksek hızlı trenler Almanya, Belçika, Çin, Finlandiya, Fransa, Japonya, Norveç, Portekiz, Rusya, Tayvan ve Türkiye'de hizmet vermektedir (TCDDa, 2016: 6). Günümüzde yolcu taşımacılığında saatte 350 km hız yapan trenler kullanılmaktadır. Bununla birlikte Maglev adı verilen tekerlek ve sürtünmenin olmadığı bilgisayar kontrollü elektromanyetik mıknatıslarla çalıştırılan trenler geliştirilmiştir (TCDDa, 2016: 6).

Stoilova (2018), çalışmasında Avrupa Birliği ülkelerinde demir yolu yolcu taşımacılığının gelişimini, ulaşım süreci ve ülkelerin ekonomik kalkınma düzeyi ile ilgili kriterleri kullanarak incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre en gelişmiş demiryolu yolcu taşımacılığına sahip ülkelerin Almanya, İngiltere ve Fransa olduğu bulgusuna ulaştırmıştır.

Türkiye'de demir yolu ulaştırması incelendiğinde çok eski tarihlere dayandığı görülmektedir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde inşa ettirilen ilk demir yolu İskenderiye ile Kahire arasındaki demir yolu hattıdır ve 1854 yılında hizmete açılmıştır (Rota, 2012: 55). Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalmış ilk demir yolu hattı ise bir İngiliz şirketine verilmiş imtiyaz karşılığı inşa ettirilmiş olan 130 km uzunluğundaki İzmir – Aydın hattıdır. 1856 yılında inşasına başlanan hat, 1866 yılında tamamlanmıştır (Rota, 2012: 56).

Osmanlı İmparatorluğu döneminde demiryolları yabancı devletlere verilen imtiyazlar karşılığında inşa ettirilmiştir. Cumhuriyet öncesi dönemde yabancı ülkeler tarafından yürütülen demir yolu ulaştırması sonucu Osmanlı İmparatorluğu'nun çıkarları gözetilmemiş, yabancı devletlerin ekonomik, siyasi ve askeri çıkarları doğrultusunda Osmanlı demir yolları inşa edilmiştir (Yücel ve Taşar, 2016: 314). Cumhuriyet dönemi öncesi inşa edilen demir yolu hatlarının uzunluğu toplam 8.619 km'dir. (Rota, 2012: 56).

Cumhuriyetin ilanından sonra demir yolu ulaştırması milli çıkarlar doğrultusunda yapılandırılmış, kendine yeterli milli ekonomi yaratılması doğrultusunda geliştirilmesi hedeflenmiştir (Rota, 2012: 56). Bu amacı gerçekleştirmek için iki aşamalı bir politika izlenmiştir. İlk aşamada yabancı şirketlerin elinde bulunan demir yollarının bir kısmı satın alınarak devletleştirilmiş bir kısmı da anlaşmalar yapılarak devralınmıştır. İkinci aşamada ise yeni demir yolu hatlarının inşası planlanmıştır (Bekem, 2016: 6).

Cumhuriyetin ilanından sonra belirlenen milli sınırlar içerisinde kalan demir yolu hatlarının toplam uzunluğu 4136 km'dir. Cumhuriyet öncesinde yapılan ve yabancı şirketler tarafından işletilen bu hatlar, 1928-1948 yılları arasında satın alınarak millileştirilmiştir. Aynı zamanda yeni demir yolu hatları inşa edilmeye başlanmıştır. Atatürk döneminde demir yolu seferberliği başlatılarak, % 80'i coğrafik koşulların sert olduğu doğu bölgesi olmak üzere yaklaşık 3.300 km demir yolu inşa edilmiştir. 1950 yılına kadar toplam 3.764 km demir yolu hattı hizmete açılmıştır. 1950 yılı itibariyle toplam demir yolu uzunluğu, 7900 km'ye ulaşmıştır (TCDDa, 2016: 1-2). 1950'li yıllardan sonra Marshall yardımlarının yapıldığı ABD'nin Türk ekonomisi üzerinde etkili olduğu döneme girilmiş (Bekem, 2016: 6) ve Türkiye'ye dayatılan ulaştırma politikaları sonucu demir yolu ulaştırması bir kenara bırakılmış ve kara yolu yatırımlarına öncelik verilmiştir (Yüksek ve Arıkan, 2015: 54). 1960 ve sonraki dönemde demir yolu ulaştırması için öngörülen hedeflere ulaşılamamış dolayısıyla 1950 yılında % 68.2 olan yük taşımacılığı 2003 yılında % 4'e, % 42.2 olan yolcu taşımacılığı ise % 1.1 kadar düşmüştür (TCDD, 2008: 3-5; TCDDa, 2016: 1-2). 1950 – 2003 yılları arasında ulaştırma politikalarının ve yatırımların kara yolu ağırlıklı olması sonucunda TCDD'de yapısal sorunlar oluşmuştur. 2003 yılından sonra tekrar devlet politikası haline getirilen demir yolu ulaştırması sonucu TCDD'deki yapısal sorunlar giderilmeye başlanmış, demir yolu ulaştırmasının diğer ulaştırma çeşitleri karşısındaki rekabet gücü artırılarak yolcu ve yük taşımacılığındaki payı yükseltilmiştir.

Türkiye'de demir yolu ulaştırması Avrupa ve dünyadaki örneklerde olduğu gibi uzun yıllar devlet hâkimiyetinde gerçekleştirilmiştir. Demir yolu ulaştırmasının kurallarını koyan, uygulayan, demir yolu altyapı faaliyetleri ile demir yolu tren işletmeciliğini yürüten tek kurum Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları'nın, 2011 yılında çıkarılan 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükmünde kararname ile bünyesinde yürütülen düzenleme, denetleme yetkisi Bakanlığa devredilmiştir. Dolayısıyla TCDD, uygulayıcı görevi ile sınırlandırılmıştır. 655 sayılı kanun hükmünde kararname ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Demir Yolu Düzenleme Genel Müdürlüğü (DDGM), Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu (KAİK) ve Demir Yolu Koordinasyon Kurulu (DKK) kurulmuştur. 6461 sayılı "Türkiye Demir Yolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkındaki Kanun" gereği demir yolu altyapı işletmecisi olarak TCDD'nin yeniden yapılandırılması ve yük ve yolcu taşımacılığı yapmak amacıyla demir yolu tren işletmecisi görevini yerine getirmek üzere TCDD'nin bağlı ortaklığı olarak "TCDD Taşımacılık A.Ş." nin kurulması çalışmalarına başlanmıştır. Yeniden yapılandırma çalışmaları 2016 yılında tamamlanmıştır. 1 Ocak 2017 tarihi itibariyle de TCDD Demir Yolu Altyapı İşletmecisi, TCDD Taşımacılık A.Ş. demir yolu tren işletmecisi olarak hizmet vermeye başlamıştır (TCDDa, 2016: 31-33).

YÖNTEM

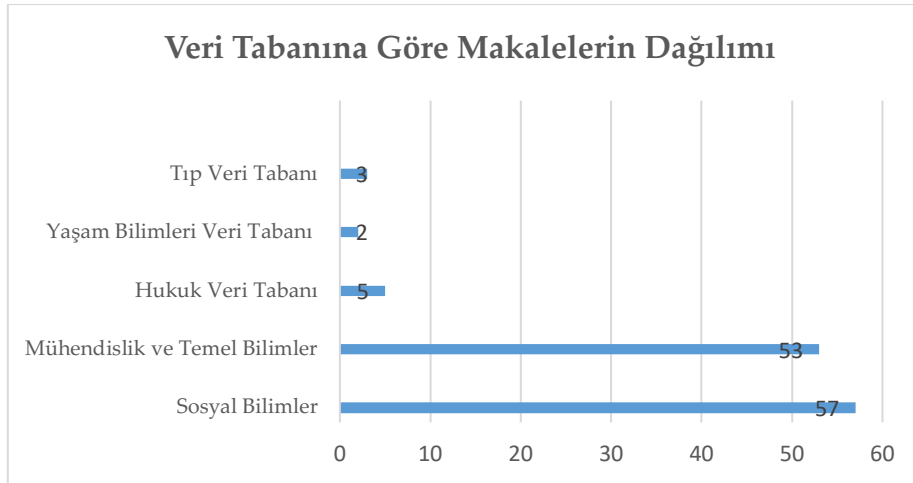
Bilimsel araştırmaların belirli öğelerinin sayısal analizler ve istatistiksel yöntemler aracılığı ile incelenmesi olarak tanımlanabilen bibliyometri, bilimsel araştırmaların, yazar, konu, atıf yapılan yazar, atıf yapılan kaynaklar gibi verilerin istatistiksel olarak incelenmesi ile ilgilenmektedir (McBurney ve Novak, 2002: 110). Bibliyometrik analiz sonucunda belirli bir disipline ait konu başlıkları, bu konuları çalışan yazarlar, yazarlar arası işbirliği, fazla ya da az çalışma yapılan konular gibi istatistiksel veriler elde edilebilmektedir. Bu veriler belirli bir disipline ait genel yapının ortaya konmasına olanak sağlamaktadır (Zan, 2012: 15). Bibliyometrik analiz yöntemi, belirli bir disiplinde yayınlanan araştırmaların analizi sonucunda o disiplinin bilgi yapısını, mevcut durumunu, gelişimini incelemek ve eğilimlerini belirlemek için kullanılan nicel bir yöntemdir (Jing vd., 2015: 55; Altınpulluk, 2018: 255). Makaleler ise bilimsel gelişmelerin izlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır (Bayram 1998: 23). Bu çalışmada ULAKBİM veri tabanında yer alan demir yolu ulaştırması konulu makaleler, bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bununla birlikte çalışmada elde edilen veriler, demiryolu ulaştırması ile ilgili kalkınma ve stratejik planlar ile karşılaştırılmıştır. ULAKBİM'de yayınlanan demir yolu

ulaştırması konulu makaleler, araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 1994-2017 yılları arasında ULAKBİM de yayımlanan ve ulaşılabilen 120 makale oluşturmaktadır.

Bu araştırma da veriler ULAKBİM de yer alan sosyal bilimler, mühendislik ve fen bilimleri, hukuk, tıp ve yaşam bilimleri veri tabanlarında taranan dergilerdeki makalelerden elde edilmiştir. Her veri tabanında demir yolu, demir yolu ulaştırması, demir yolu politikası, hızlı tren, raylı sistem anahtar kelimeleri kullanılarak tüm alanlarda (başlık, konu, özet, anahtar kelime) tarama gerçekleştirilmiş ve toplam 120 makaleye ulaşılmıştır. Makalelerin analizi için Microsoft Excel programı kullanılmıştır. Makalelerin analizi kapsamında Microsoft Excel tablosunda 12 sütun oluşturulmuştur. Bu sütunlarda makalelerin yer aldığı veri tabanı, makalenin adı, makalenin yayımlandığı dergi, makalenin yayımlandığı yıl, makale yazarlarının isimleri, makalelerin yazar sayısı, makale yazarlarının çalıştığı kurumlar, makalelerin disiplini, konusu, araştırma yöntemi, veri toplama tekniği ve veri analiz tekniği yer almaktadır. Makaleler tek tek incelenip Microsoft Excel tablosuna işlenmiş, bibliyometrik analiz sonuçları grafik ve tablolar oluşturularak daha anlaşılır hale getirilmiştir.

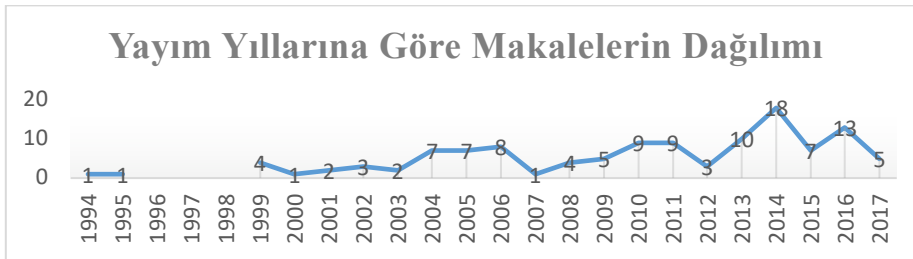
BULGULAR

ULAKBİM’de yer alan demir yolu ulaştırması konulu makaleler veri tabanlarına göre Şekil 1’de görüldüğü gibi dağılım göstermektedir. Makalelerin %47.5’si Sosyal bilimler veri tabanında, %44.2’si mühendislik ve temel bilimler veri tabanında, %4.1 hukuk veri tabanında, %1.7’si yaşam bilimleri veri tabanında ve %2.5 tıp veri tabanında yer almaktadır.

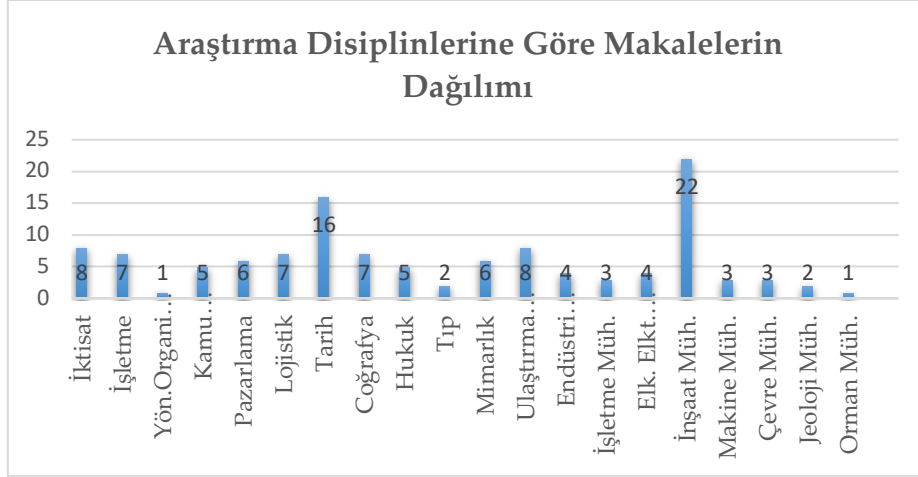
Şekil 1. Veri Tabanlarına Göre Makalelerin Dağılımı

ULAKBİM’de yer alan demir yolu ulaştırması konulu makalelerin yayım yıllarına göre dağılımları Şekil 2’de görülmektedir. 2014 yılı, 18 makale ile en çok makale yayımlanan yıl olmuştur. 2003 yılından sonra yayımlanan makale sayılarında genel olarak artış gerçekleşmiştir.

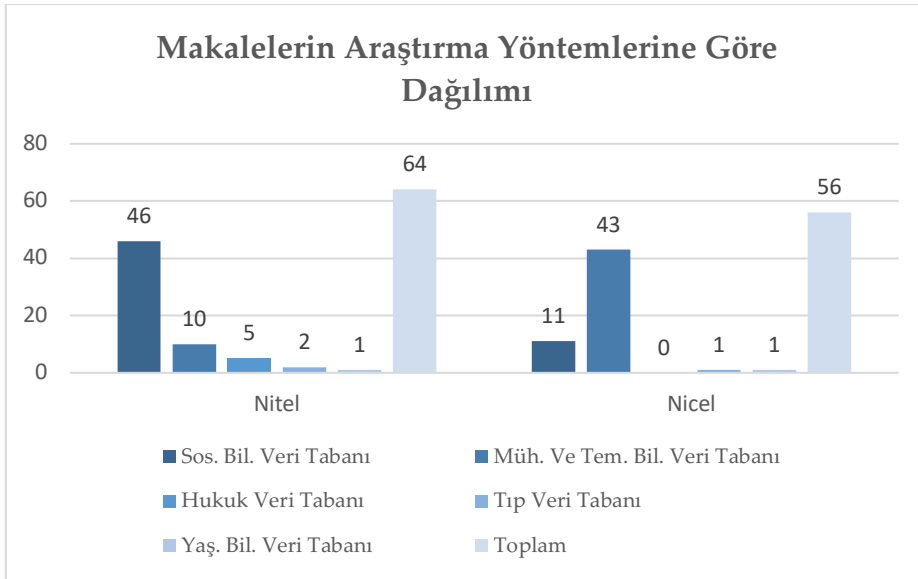
Şekil 2. Yayım Yıllarına Göre Makalelerin Dağılımı

ULAKBİM’de yer alan demir yolu ulaştırması konulu makalelerin araştırma disiplinlerine göre dağılımı Şekil 3’te görülmektedir. En fazla makale yayımlanan araştırma disiplini 22 makale ile inşaat mühendisliği araştırma disiplinidir. 16 makale ile tarih araştırma disiplini ikinci sırada yer almaktadır. En az makale yayımlanan araştırma disiplinleri ise 1’er makale ile yönetim organizasyon ve orman mühendisliği araştırma disiplinleridir. Diğer araştırma disiplinlerinde yayımlanan makale sayıları birbirine yakın dağılım göstermektedir.

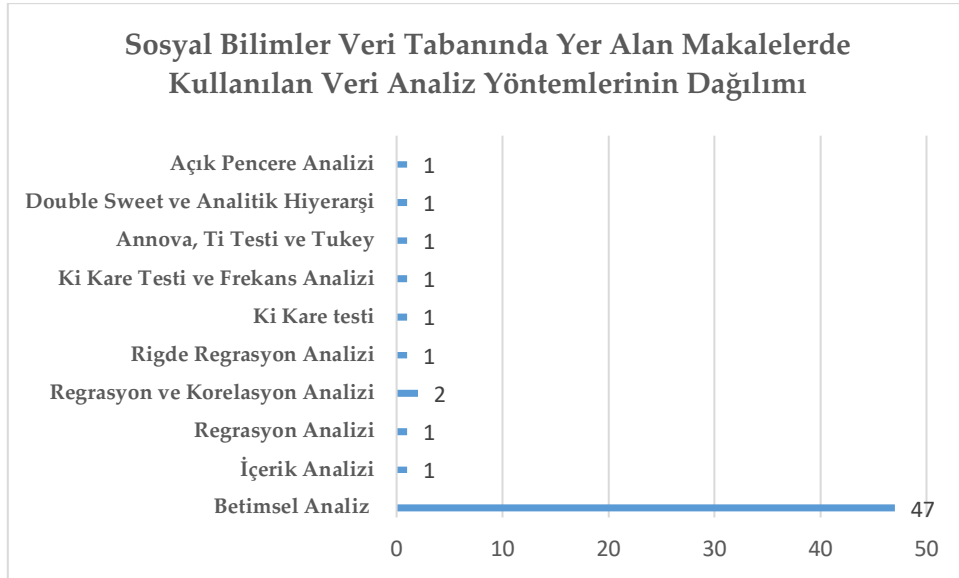
Şekil 3. Araştırma Disiplinlerine Göre Makalelerin Dağılımı

ULAKBİM’ de yer alan demir yolu ulaştırması konulu makaleler, araştırma yöntemlerine göre Şekil 4’te görüldüğü gibi dağılım göstermektedir. Makalelerin 64’ünde nitel araştırma yöntemi kullanılırken 56’sında nicel araştırma yöntemi kullanıldığı görülmektedir. 46 makale ile nitel araştırma yönteminin en çok kullanıldığı makalelerin sosyal bilimler veri tabanında yer aldığı görülmektedir. Nicel araştırma yönteminin en çok kullanıldığı makalelerin yer aldığı veri tabanının ise 43 makale ile mühendislik ve temel bilimler veri tabanı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

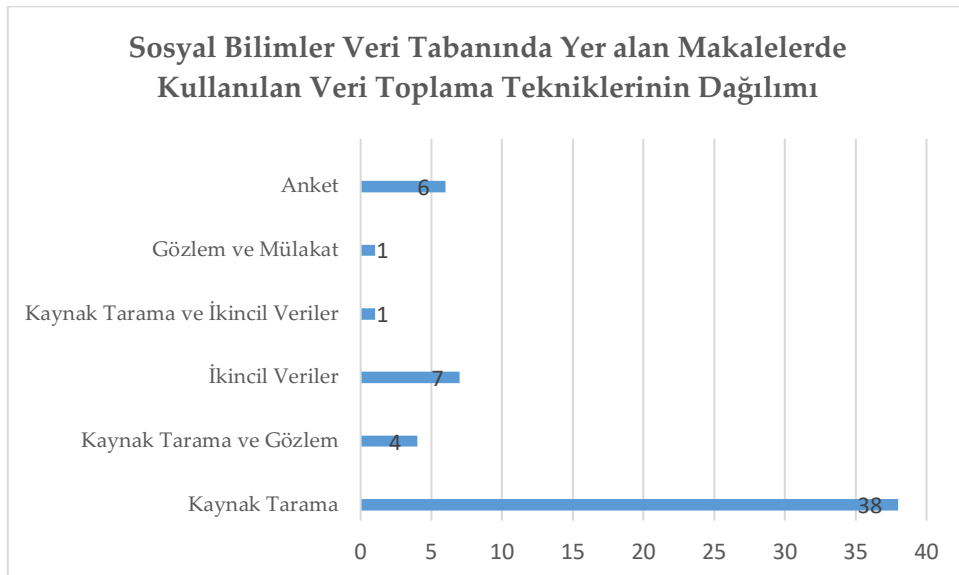
Şekil 4. Makalelerin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

ULAKBİM sosyal bilimler veri tabanında yer alan makalelerin araştırmalarında kullanılan analiz yöntemlerine göre dağılımları Şekil 5'te verilmiştir. 47 makalede kullanılan nitel araştırma analiz yöntemleri içinde yer alan betimsel analiz, en çok kullanılan analiz yöntemidir.

Şekil 5. Veri Analiz Yöntemlerine Göre Makalelerin Dağılımı

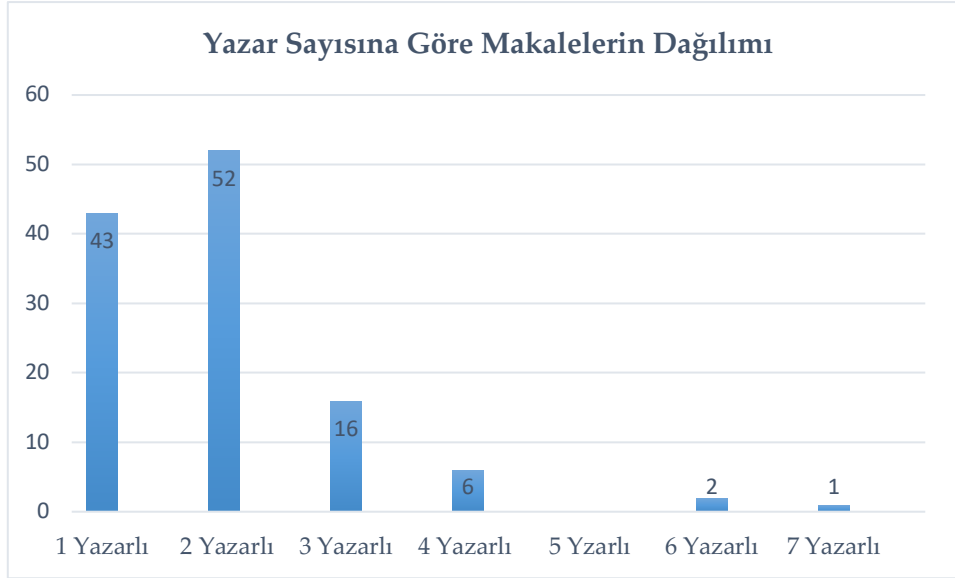
ULAKBİM sosyal bilimler veri tabanında yer alan makalelerin araştırmalarında kullanılan veri toplama teknikleri incelendiğinde en sık kullanılan veri toplama tekniğinin *Kaynak Tarama* tekniği olduğu görülmektedir (Şekil 6). En az kullanılan veri toplama teknikleri ise *gözlem ve mülakat* ile *kaynak tarama ve ikincil verilerin* birlikte kullanıldığı veri toplama teknikleridir. Diğer veri toplama teknikleri birbirine yakın dağılım göstermektedir.

Şekil 6. Veri Toplama Tekniklerine Göre Makalelerin Dağılımı

Ayrıca ULAKBİM' de yer alan demir yolu ulaştırması konulu makalelerde yazar sayıları incelendiğinde makalelerin 43 tanesinin tek yazarlı, 52 tanesinin ise iki yazarlı olduğu

görülmektedir (Şekil 7). Bununla birlikte makalelerin 16 tanesinin üç yazarlı olduğu ve 77 makalenin ortak yazarlar tarafından yazıldığı belirlenmiştir. Dolayısıyla makalelerin genellikle ortak yazarlar tarafından yazıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ancak tek yazarlı makale sayısı da oldukça büyük bir oranı oluşturmaktadır.

Şekil 7. Yazar Sayısına Göre Makalelerin Dağılımı

Tablo 1. Makalelerin Araştırma Konularına Göre Dağılımı

Makalelerin Konuları	n	Makalelerin Konuları	n
Demir yolu tarihi	13	Etkinlik, ekonomik etkinlik	3
Demir yolu altyapısı	10	Hat bakım	3
Karma, kombine, intermodal taşımacılık	9	Demir yolu ulaştırmasının ekonomik etkileri	3
Demir yolu ulaştırmasının sosyal ve siyasal etkileri	8	Çeken ve çekilen araçlar	3
Demir yolu işletmeciliği	7	Hızlı tren	3
Demir yolu ulaştırmasının çevresel etkileri	6	Dış ticaret	3
Mimari yapı	6	İnsan kaynakları yönetimi	2
Demir yolu üstyapısı	5	Demir yolu güvenliği ve kazaları	2
Demir yolu sanat yapıları	5	Uluslararası Demir yolu taşımacılığı	2
Demir yollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması	5	Demir yolu gereçleri imalatı	2
Hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti	5	Demir yolu kamulaştırma ve yatırımı	2
Elektrifikasyon, Sinyalizasyon	4	Lojistik köy	1
Kent içi raylı taşımacılık	4	TCDD limanlarının etkinliği	1
Demir yolu politikası	3	Toplam	120

ULAKBİM' de yer alan demir yolu ulaştırması konulu makalelerin araştırma konuları Tablo 1'de görülmektedir. Demir yolu ulaştırması ile ilgili 27 farklı konuda çalışma yapılmıştır. Bu konuların içerisinde en fazla çalışılan konu demir yolu tarihi ve demir yolu altyapısıdır. Ayrıca dört ayrı konu başlığı ile sınıflandırılan demir yolu ulaştırmasının etkileri konularında (sosyal ve siyasal, çevresel ve ekonomik) toplam 17 makale yazıldığı görülmektedir.

Tablo 1'de görülen makale konularının yıllara göre dağılımı incelendiğinde ise 1994–2003 yılları arasında çoğunlukla ulaştırma altyapısının çalışıldığı ve 2004 yılından itibaren demir yolu ulaştırması ile ilgili araştırma konularında çeşitlenme olduğu tespit edilmiştir.

ULAKBİM'de demir yolu ulaştırması ile ilgili makaleler ilk olarak 1990–1995 yılları arasında yayınlanmıştır. Dolayısıyla kalkınma planlarında ve stratejik planlarda yer alan politikalar ile uyumlu olup olmadığının belirlenmesi aşamasında altıncı kalkınma planı konuları ve sonrası değerlendirmeye alınmıştır. Aşağıda kalkınma planlarının ve stratejik planlarının temel konularının ve makale konularının karşılaştırıldığı Tablo 2 yer almaktadır

Tablo 2. Kalkınma Planları ve Stratejik Planları ile Makale Konularının Dağılımı

Yıllar	Kalkınma Planları konuları	Makale Konuları
6.Kalkınma Planı 1990–1995	Kombine taşımacılık, çeken ve çekilen araçlar, pazar koşullarına uygun, verimli demir yolu ulaştırması, insan kaynakları yönetimi, demir yolu ulaştırmasında Avrupa birliğine uyum, Türkiye üzerinden transit taşımacılığın demir yolu ile gerçekleştirilmesi.	Demir yolu altyapısı.
7.Kalkınma Planı 1996-2000	Çeken ve çekilen araçlar, demir yolu altyapısı, elektrifikasyon, yeni yol yapımı, demir yolu ulaştırmasında Avrupa Birliği'ne uyum, kombine taşımacılık, uluslararası demir yolu ulaştırması, demir yolu yük taşımacılığının payının artırılması, TCDD'nin yeniden yapılandırılması.	Demir yolu ulaştırmasının sosyal ve siyasal etkileri, çeken ve çekilen araçlar, kent içi raylı taşımacılık.
8.Kalkınma Planı 2001-2005	Demir yolu altyapısı, elektrifikasyon, sinyalizasyon, yeni yol yapımı, konteyner taşımacılığının artırılması, TCDD'nin yeniden yapılandırılması, altyapı ve taşımacılık hizmetlerinin ayrılması, özelleştirme, uluslararası demir yolu ulaştırması, Türkiye üzerinden transit demir yolu ulaştırması.	Demir yolu tarihi, demir yolu alt ve üstyapısı ve sanat yapıları, hat bakım, çeken ve çekilen araçlar, kent içi raylı taşımacılık, demir yolu işletmeciliği, insan kaynakları yönetimi, demir yolu ulaştırmasının çevresel etkileri, TCDD limanlarının etkinliği, karma, kombine ve intermodal taşımacılık, hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti, mimari yapı.
9.Kalkınma Planı 2006-2013	Kamu – özel sektör işbirliği ile hızlı tren taşımacılığı, yük taşımacılığında serbestleşme ve özelleştirme, demir yolu yük taşımacılığının payının artırılması, TCDD'nin yeniden yapılandırılması, kamu - özel sektör ortaklığında iltisak hatları ile çeken ve çekilen araçların imalatının yapılması.	Demir yolu tarihi, demir yolu ulaştırmasının sosyal ve siyasal ve çevresel etkileri, demir yolu alt ve üstyapısı ve sanat yapıları, elektrifikasyon, sinyalizasyon, demir yolu işletmeciliği, insan kaynakları yönetimi, karma, kombine ve intermodal taşımacılık, hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti, mimari yapı, demiryollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, demir yolu politikası, etkinlik ve ekonomik etkinlik, demir yolu güvenliği ve kazaları, uluslararası demir yolu ulaştırması, hızlı tren, lojistik köy.
10.Kalkınma Planı 2014–2018	Kamu - özel sektör ortaklığında çeken ve çekilen araçların imalatının yapılması, demir yolu ulaştırmasının payı artırılarak ve etkin, verimli, çevreye duyarlı, ekonomik, demir yolu ulaştırmasının gerçekleştirilmesi, ulaştırma planlamasında koridor	Demir yolu tarihi, demir yolu ulaştırmasının sosyal ve siyasal, çevresel ve ekonomik etkileri, demir yolu alt, üstyapısı ve sanat yapıları, hat bakım, elektrifikasyon, sinyalizasyon, demir yolu gereçleri imalatı, demir yolu işletmeciliği,

	<p>yaklaşımının benimsenmesi, kombine taşımacılık, TCDD'nin yeniden yapılanmasının tamamlanması, yolcu ve yük taşımacılığı ile demir yolu hatlarının bakım ve onarım faaliyetlerinin özelleştirilmesi, Tülomsaş gibi TCDD'ye bağlı ortaklıkların yeniden yapılandırılması, uluslararası demir yolu ulaştırması için gerekli teknik ve idari düzenlemelerin yapılması, hızlı tren hatlarının yapılması koridorların oluşturulması, çift hatlı demir yolu ile iltisak hatlarının yapılması, elektrifikasyon ve sinyalizasyon çalışmalarının yapılması, 19 lojistik merkezinin tamamlanması.</p>	<p>karma, kombine ve intermodal taşımacılık, hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti, mimari yapı, demiryollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, hızlı tren, etkinlik, kent içi raylı taşımacılık, demir yolu kamulaştırma ve yatırım, dış ticaret.</p>
Stratejik Plan (2009 -2013)	<p>Kombine taşımacılık ve lojistik köy, demir yolu yolcu ve yük taşımacılığının payının artırılması, Ankara garının yapılması, Marmara ray gibi projeler ile kent içi raylı taşımacılığın geliştirmesi, demir yolu tüp tünel bağlantısını gerçekleştirilmesi, demir yolu ulaştırmasında güvenliği arttırmak için akıllı ulaşım sistemlerinden yararlanılması, özel sektör tren işletmeciliğinin teşvik edilmesi.</p>	<p>Demiryollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti, demir yolu ulaşımının sosyal ve siyasal etkileri, demir yolu politikası, ekonomik etkinlik, hızlı tren, demir yolu altyapısı ve üstyapısı, demir yolu ulaşımının çevresel etkileri, elektrifikasyon, demir yolu güvenliği; karma, kombine, intermodal taşımacılık, demir yolu tarihi, mimari yapı, uluslararası demir yolu taşımacılığı, etkinlik.</p>
Stratejik Plan (2014 -2018)	<p>Tehlikeli maddelerin demir yolu ile taşınmasına ilişkin düzenlemeler, lojistik köy kurulması ile ilgili düzenlemeler, çeken ve çekilen araçların tescil, teknik muayene işlemleri ile ilgili düzenlemeler, personelin mesleki yeterlilik şartları ile ilgili düzenlemeler, demir yolu altyapı kullanım ücretleri ve taşımacılık faaliyetleri ücretleri ile ilgili düzenlemeler, demir yolu garlarının asgari niteliklerinin belirlenmesi, demir yolu ulaştırmasında görev yapacak özel ve kamu işletmeler ile ilgili düzenlemeler, AB ile uyumlu demir yolu ulaştırması için gerekli mevzuat düzenlemeleri, kent içi raylı taşımacılık, uluslararası demir yolu ulaştırması.</p>	<p>Demir yolu tarihi, demir yolu ulaştırmasının sosyal ve siyasal etkileri, demir yolu ulaştırmasının çevresel ve ekonomik etkileri, demir yolu alt ve üstyapısı ve sanat yapıları, hat bakım, elektrifikasyon, sinyalizasyon, demir yolu gereçleri imalatı, demir yolu işletmeciliği, karma, kombine ve intermodal taşımacılık, hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti, mimari yapı, demiryollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, hızlı tren, etkinlik, kent içi raylı taşımacılık, demir yolu kamulaştırma ve yatırım, dış ticaret.</p>
Stratejik Plan (2017 -2021)	<p>Tehlikeli maddelerin demir yolu ile taşınmasına ilişkin düzenlemeler, lojistik köy kurulması ile ilgili düzenlemeler, çeken ve çekilen araçların tescil, teknik muayene işlemleri ile ilgili düzenlemeler, personelin mesleki yeterlilik şartları ile ilgili düzenlemeler, demir yolu altyapı kullanım ücretleri ve taşımacılık faaliyetleri ücretleri ile ilgili düzenlemeler, demir yolu garlarının asgari niteliklerinin belirlenmesi ve kamu işletmeler ile ilgili düzenlemeler, AB ile uyumlu demir yolu ulaştırmasında görev yapacak özel demir yolu ulaştırması için gerekli mevzuat düzenlemeleri, kent içi raylı taşımacılık, uluslararası demir yolu ulaştırması.</p>	<p>Demir yolu tarihi, Demir yolu ulaştırmasının sosyal ve siyasal etkileri, Demir yolu ulaştırmasının çevresel ve ekonomik etkileri, Demir yolu alt ve üstyapısı ve sanat yapıları, hat bakım, elektrifikasyon, sinyalizasyon, Demir yolu gereçleri imalatı, Demir yolu işletmeciliği, karma, kombine ve intermodal taşımacılık, hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti, mimari yapı, demiryollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, hızlı tren, etkinlik, kent içi raylı taşımacılık, Demir yolu kamulaştırma ve yatırım, dış ticaret,</p>
TCDD Stratejik Plan 2009-2014	<p>GAP bölgesi demir yolu ulaştırması, demir yolu ulaştırmasında emniyet yönetim</p>	<p>Demir yolu ulaşımının sosyal ve siyasal, çevresel ve ekonomik etkileri, demir yolu politikası, ekonomik etkinlik ve etkinlik, hızlı</p>

	sistemi ile ilgili düzenlemeler, hemzemin geçitlerinin kontrollü hale getirilmesi, personel eğitimi.	tren, demir yolu altyapısı ve üstyapısı, elektrifikasyon, demir yolu güvenliği, karma, kombine, intermodal taşımacılık, demir yolu tarihi, mimari yapı, uluslararası demir yolu taşımacılığı, demiryollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, demir yolu gereçleri imalatı, demir yolu işletmeciliği, dış ticaret, hizmet kalitesi müşteri tatmini.
TCDD Stratejik Plan 2015 -2019	Milli tren projesi, personel niteliklerinin artırılması, kapıdan kapıya taşımacılık, Van gölü feribot ulaşımı, yüksek hızlı trenler için tren planlama, projelendirme ve izleme sistemleri ile merkezileştirilmiş trafik yönetim sistemi.	Demir yolu ulaşımının sosyal ve siyasal etkileri, demir yolu altyapısı, elektrifikasyon, hat bakım, etkinlik, dış ticaret, demiryollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, demir yolu tarihi, mimari yapı, hızlı tren, hat bakım, demir yolu sanat yapıları, demir yolu yatırım, karma, kombine, intermodal taşımacılık, kent içi raylı taşımacılık, sinyalizasyon, demir yolu işletmeciliği.
2023 Turizm Stratejisi	Ulaşımında demir yolu ulaştırmasının payının artırılabilmesi için ana turizm bölgelerini birbirine bağlayacak şekilde hızlı tren hatlarının inşa ve bölgesel bağlantıların geliştirilmesi.	

Kaynak: DPT, 1963; DPT, 1968; DPT, 1973; DPT, 1979; DPT, 1984; DPT, 1989; DPT, 1995; DPT, 2000; DPT, 2001; DPT, 2006; DPT, 2013; TCDDSP, 2009; TCDDSP, 2014; TS, 2007; UBSP, 2008; UBSP, 2013; UBSP, 2016.

Altıncı Kalkınma Planı (1990 – 1994) amaçları arasında kombine taşımacılık, çeken ve çekilen araçlar, pazar koşullarına uygun, verimli demir yolu ulaştırması, insan kaynakları yönetimi, demir yolu ulaştırmasında Avrupa Birliği'ne uyum, Türkiye üzerinden transit taşımacılığın demir yolu ile gerçekleştirilmesi konuları yer almaktadır. Bu dönemde ULAKBİM'de yer alan bilimsel makalelerde ise sadece demir yolu altyapısı konusu ele alınmıştır.

Yedinci Kalkınma Planında (1996 – 2000) belirlenen amaçlar içerisinde demir yolu altyapısı dışında birçok farklı amaç yer almaktadır. 1990- 1995 yılları arasında yayımlanan makalelerde ise sadece demir yolu altyapısı konusu ele alınmıştır. Dolayısıyla Yedinci Kalkınma Planında amaçların belirlenmesinde makalelerin etkisinin oldukça az olduğu düşünülmektedir.

Sekizinci Kalkınma Planı (2001 – 2005) amaçları ile 1996 - 2000 yılları arasında yayımlanan makaleler karşılaştırıldığında ise konular arasında benzerliklerin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Plan'ında (2006 – 2013) belirlenen amaçların konuları ile 2001-2005 yılları yayımlanan bazı makale konuları arasında benzerlikler bulunmaktadır. Bu konular arasında çeken ve çekilen araçların imalatı, demir yolu yük taşımacılığının artırılması yer almaktadır.

Onuncu Kalkınma Planının (2014 – 2018) da yer alan konularla 2006-2013 yılları arasında yayımlanan makalelerin konuları arasında benzerliklerin sayısında önceki karşılaştırmalara göre artış olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Onuncu Kalkınma Planı amaçlarının belirlenmesinde makalelerin etkisinin daha fazla olduğu düşünülmektedir.

SONUÇ

İnsanlığın var olduğu dönemden günümüze kadar medeniyetlerin gelişmesine ve varlıklarını sürdürmesine, ülkelerin sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi açıdan gelişmesine olanak sağlayan ulaştırma, küreselleşen dünyada artarak önemini sürdürmeye devam etmektedir. Ulaştırma altyapısı güçlü yani teknolojik olarak gelişmiş olan ülkelerin ekonomik ve siyasi açıdan da güçlü konumda oldukları görülmektedir. Dolayısıyla ülkelerin ulaştırma konusundaki teknolojik

gelişmeleri takip ederek ulaştırma altyapısını güçlendirmeleri ve çeşitlendirmeleri kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Ulaştırma çeşitleri arasında yer alan, buhar gücünün bulunması ile gelişme gösteren sanayi devrimi ile ivme kazanan ve bir döneme adını veren demir yolu ulaştırması, hava yolu ulaştırmasının gelişmesi ile birlikte bir dönem önemi kaybetmiştir. Ancak hava ve kara ulaştırma çeşitlerinde yoğunluğun artması, alternatif enerji kaynaklarının kullanım ihtiyacının doğması, çevre bilincinin artması ve yaşanan teknolojik gelişmeler ile demir yolu ulaştırması tekrar önem kazanmış ve gelişmiş ülkelerde ulaştırma sistemleri içerisindeki payını arttırmıştır.

Ulaştırma sistemleri içerisinde doğal çevrenin korunması, doğal kaynakların sürdürülebilirliği, emniyetli, güvenli ve ekonomik taşımacılık sağlaması vb. birçok açıdan avantajlara sahip demir yolu ulaştırmasına, Asya ile Avrupa'yı birleştiren ve önemli ticaret ve göç yollarının kesişim noktasında olan Türkiye'de ise yıllarca yanlış politikalar yüzünden gereken önem verilmemiştir. Türkiye'de demir yolu ulaştırması ile ilgili hazırlanan kalkınma planları, stratejik planlar, demir yolu sektörünün gelişiminde büyük bir öneme sahiptir. Zira tüm alt ve üst yapı yatırımlarının, eylem planlarının, üretim ve pazarlama faaliyetlerinin, finansman çalışmalarının bu politika ve planlar dâhilinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Dünyadaki teknolojik gelişmeler, mevcut durum, stratejik faaliyetler ve yapısal değişimler temel alınarak yapılan bilimsel çalışmalar, oluşturulacak politika ve hazırlanacak planlara temel oluşturarak politikalara yön vermektedir.

Bu çalışmada, Türkiye'de yapılan ve ULAKBİM'de yayımlanmış demir yolu ulaştırması ile ilgili bilimsel makaleler bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiş, demir yolu ulaştırması ile ilgili makalelerin profili ortaya konarak, demir yolu ulaştırması politika ve planları ile demir yolu ulaştırması konulu bilimsel yayınlar arasındaki ilişki belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Demir yolu ulaştırması ile ilgili 27 farklı konuda çalışma yapılmıştır. Bu konular; demir yolu tarihi, karma, kombine, intermodal taşımacılık, demir yolu ulaştırmasının sosyal, siyasal, çevresel ve ekonomik etkileri, demir yolu işletmeciliği, mimari yapı, demir yolu altyapısı, üstyapısı ve sanat yapıları, demir yollarının serbestleşmesi, özelleştirilmesi, rekabete açılması, hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti, kent içi raylı taşımacılık, demir yolu politikası, etkinlik, ekonomik etkinlik, hat bakım, çeken ve çekilen araçlar, hızlı tren, dış ticaret, insan kaynakları yönetimi, demir yolu güvenliği ve kazaları, uluslararası demir yolu taşımacılığı, demir yolu gereçleri imalatı, lojistik köy ve TCDD limanlarının etkinliğidir.

2003 yılından sonra makale sayılarında ve makale konularında artış gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu dönem demir yolu ulaştırmasının tekrar devlet politikası haline getirilmesiyle aynı döneme denk gelmektedir.

Kalkınma planlarının amaçlarının belirlenmesinde 2001 yılından sonra yayımlanan makalelerin etkisinin olmaya başladığı ve giderek artış gösterdiği belirlenmiştir. Ancak bugüne kadar yapılan bütün Kalkınma planları değerlendirildiğinde amaçların belirlenmesinde bilimsel makalelerin etkisinin yok denecek kadar az olduğu söylenebilir. Yine Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı(UAB) Stratejik planları ve TCDD Stratejik planlarının amaçlarının belirlenmesinde de yayımlanan bilimsel makalelerin etkisinin yok denecek kadar az olduğu düşünülmektedir.

Yayımlanan bilimsel makalelerin konuları ile kalkınma planlarında ve stratejik planlarda yer alan amaçlardaki konular arasında benzerlikler tespit edilmiştir. Dolayısıyla bilimsel makalelerin konularının tespitinde kalkınma planlarında ve stratejik planlarda yer alan amaçların etkili olduğu düşünülmektedir. Ancak kalkınma planlarında ve stratejik planlarda yer alan amaçlardaki konular içerisinde araştırma yapılmayan konuların bulunduğu tespit edilmiştir.

Makale konuları içerisinde turizm ulaştırması ile doğrudan ilişkili makalelere rastlanmamıştır. En fazla makale yayımlanan araştırma disiplini 22 makale ile inşaat mühendisliği araştırma disiplini. 16 makale ile tarih araştırma disiplini ise ikinci sırada yer almaktadır. ULAKBİM' de

yer alan demir yolu ulaştırması konulu makalelerde en çok nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminin en çok kullanıldığı makaleler ise sosyal bilimler veri tabanında yer almaktadır. Sosyal bilimler veri tabanında yer alan makalelerde de nitel araştırma yöntemleri içerisinde betimsel analizin sık kullanılan analiz yöntemi olduğu görülmüştür. Makalelerde en sık kullanılan veri toplama tekniği ise Kaynak Tarama'dır. Dolayısıyla yayımlanan makalelerin çoğunun derleme olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında ulaşılan toplam 120 makale farklı araştırmacılar tarafından yazılmıştır. Genellikle demir yolu ulaştırması konusu yazarlar tarafından birer kez ele alınmıştır. Fen bilimleri ve mühendislik veri tabanında yer alan makalelerin yazarları daha az çeşitlilik göstermektedir. Ancak sosyal bilimler veri tabanında yer alan makaleler ise farklı araştırmacılar tarafından ele alınmıştır. Dolayısıyla demir yolu ulaştırması konusunda uzmanlaşan araştırmacıların çok az olduğu sonucuna ulaşılabılır.

ULAKBİM'de yayımlanan demir yolu ulaştırması ile ilgili makaleler içerisinde turizm ve demir yolu ulaştırması alanında makaleye rastlanmamıştır. Bu alanda yapılan yayınların yetersiz olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla üniversitelerdeki turizm araştırmacılarının bu alanda çalışmaları önerilebilir.

Araştırma sonuçları, demir yolu ulaştırması ile ilgili makalelerin kalkınma ve stratejik planlarının hazırlanmasına yeterli katkıyı sağlamadığını göstermiştir. Araştırmacıların çalışmalarını demir yolu ulaştırması ile ilgili güncel konular ve geleceğe yön verecek konularda geçekleştirerek, özellikle dünyadaki gelişmeleri ve yenilikleri takip ederek, hazırlanacak kalkınma ve stratejik planların oluşturulmasına veri oluşturacak konulara öncelik vermeleri gerekmektedir. Bununla birlikte araştırmalarını kalkınma ve stratejik planlarda yer alan konuları destekleyecek şekilde gerçekleştirmeleri de önerilmektedir.

Araştırma sonuçları, bilimsel araştırmalarda özellikle sosyal bilimler alanında nicel araştırma yöntemlerine daha az yer verildiğini göstermektedir. Sosyal bilimler alanında yapılacak bilimsel araştırmalarda deneysel (ampirik) çalışmalara da ağırlık verilmesinin demir yolu ulaştırmasının gelişimine daha etkin bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırma sadece ULAKBİM'de yer alan makaleleri kapsamaktadır. Bundan sonraki araştırmalarda Türkiye'deki tüm sosyal bilimler alanındaki dergiler incelenerek bu sonuçlar ile benzerlik gösterip göstermediği belirlenebilir. Bununla birlikte uluslararası yayınlar da incelenerek karşılaştırmalar yapılabilir.

Diğer ulaştırma alanlarında da benzer çalışmalar yapılarak, eksik bulunan konular tespit edilerek, ulaştırma çalışan akademisyenlere araştırmalarında ışık tutabilecek veriler elde edilebilir.

Araştırma sonuçlarına göre; emniyet yönetim sistemi, personel niteliklerinin artırılması, kapıdan kapıya taşımacılık, yüksek hızlı trenler için merkezileştirilmiş trafik yönetim sistemi, milli tren projesi, tehlikeli maddelerin demir yolu ile taşınması, çeken ve çekilen araçların tescil ve teknik muayenesi, personelin mesleki yeterlilik şartları, demir yolu garlarının asgari niteliklerinin belirlenmesi, demir yolu altyapı kullanım ve taşımacılık faaliyetleri ücretleri ile ilgili düzenlemeler gibi konularda araştırma yapılmadığı belirlenmiştir. Bundan sonraki araştırmalarda demir yolu ulaştırması çalışacak akademisyenlere yukarıdaki konular hakkında araştırma yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akça, Y., Şahan, G. ve Tural, A. (2017). Türkiye'nin Kalkınma Planlarında Eğitim Politikalarının Değerlendirilmesi. *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)*, 3: 394-403.

- Altınpulluk, H. (2018). Türkiye’de Arttırılmış Gerçeklikle İlgili Hazırlanan Tezlerin Bibliyometrik Analiz Yöntemiyle İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1): 248-272.
- Bayram, G.Ö. (1998). Atıf Verisi (Citation Data) Ve Enformatik Yasalar: Türk Kütüphanecilik Literatüründeki Doktora Tezleri Üzerinde Bir Uygulama. *Türk Kütüphaneciliği*, 12(1): 21-32.
- Besimoğlu, C. (2015). *Türkiye’deki Ziraat Fakültelerinin Tarımsal Araştırma Eğilimleri: 1996-2011 Yıllarının Bibliyometrik Analizi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bekem, B.R. (2016). *Demir Yolu Ulaştırma Sektöründe Serbestleşmenin Demir Yolu Ulaştırmasının Gelişimine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DPT. (1963). Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1963 – 1967. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (1968). İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1968–1972. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (1973). Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı 1973–1977. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (1979). Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı 1979-1983 Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (1984). Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1985–1989 Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (1989). Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı 1990-1995. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (1995). Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 1996–2000. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (2000). Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. 2001–2005. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (2001) Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ulaştırma Özel İhtisas Komisyonu Raporu Hava Yolu Ulaştırması Alt Komisyonu Raporu
- DPT. (2006). Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı 2007-2013. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- DPT. (2013). Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı 2014-2018. Ankara: T. C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx. (Erişim tarihi: 22.04.2018)
- Jing, S., Qinghua, Z., and Landström, H. (2015). Entrepreneurship research in China: internationalization or contextualization? *Entrepreneurship & Regional Development*, 27 (1-2): 50-79.
- McBurney, M. K. and Novak, P. L. (2002). What is bibliometrics and why should you care? *Proceedings of the Professional Communication Conference*. 108– 114.

- Rota, Y. (2012). Demir Yolu Ulaştırması. M. Cavcar (Editör), *Turizm Ulaştırması* içinde (s. 52-77). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Yayınları.
- Stoilova, S. (2018). Study of Railway Passenger Transport in the European Union. *Technical Gazette*, 25(2): 587–595.
- Suvacı, B. (2016). Sosyal Bilimler Veri Tabanında Yayımlanan Lojistik Ve Tedarik Zinciri Makalelerinin Bibliyometrik Profili. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (25): 263-281.
- TCDD (2008). 2008 Demir Yolu Sektör Raporu. Ankara: T.C. Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü. www.tcdd.gov.tr/files/istatistik/stratejik.pdf. (Erişim tarihi: 28.02.2018)
- TCDD (2016). Türkiye Ulusal Ajansı 2016. E-rail Demir Yolu Yol Yapım Bakım ve Onarımcısı Öğretim Modülleri. Hayat Boyu Öğrenme Programı Ankara.
- TCDDa (2016). 2016 Demir yolu Sektör Raporu. Ankara: T.C. Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü. www.tcdd.gov.tr/files/istatistik/stratejik.pdf. (Erişim tarihi: 28.02.2018)
- TCDDSP (2009). TCDD Stratejik Planı 2010-2014. Ankara: T.C. Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü. www.tcdd.gov.tr/files/istatistik/stratejik.pdf. (Erişim tarihi: 28.04.2018)
- TCDDSP (2014). TCDD Stratejik Planı 2015-2019. Ankara: T.C. Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü. www.tcdd.gov.tr/files/istatistik/stratejik2015.pdf. (Erişim tarihi: 28.04.2018)
- Tozar, B., Işık, İ. ve Özyanık, S. (2011). *Yine Yeni Yeniden İpekyolu*. Ankara: Arkadaş Basım San. Tic. Ltd. Şti.
- TS. (2007). 2023 Turizm stratejisi. www.kultur.gov.tr/Eklenti/906,ttstratejisi2023pdf.pdf?0. (Erişim tarihi: 28.04.2018)
- UBSP. (2008) 2009- 2013 Ulaştırma Stratejik Planı. Ankara: T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı. www.udhb.gov.tr/images/hizlierisim/b6bb5bb0a6edebf.pdf. (Erişim tarihi: 28.04.2018)
- UBSP. (2013) 2014- 2018 Ulaştırma Stratejik Planı Ankara: T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı. www.udhb.gov.tr/images/hizlierisim/b6bb5bb0a6edebf.pdf. (Erişim tarihi: 28.04.2018)
- UBSP. (2016) 20147- 2021 Ulaştırma Stratejik Planı Ankara: T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı. www.udhb.gov.tr/images/hizlierisim/b6bb5bb0a6edebf.pdf. (Erişim tarihi: 28.04.2018)
- Uçev E.S. ve Mahdum N. (2015). Dünyada ve Türkiye’de Hızlı Tren İşletmeciliği. Ankara: T. C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Çalışma Raporları.
- Yücel, S. ve Taşar, M. (2016). Demir yolunun Stratejik Önemi ve Erken Cumhuriyet Döneminde Demir yolu Siyaseti. *VAKANÜVİS- Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi/ International Journal of Historical Researches*, 1(1): 293-342.
- Yüksek, G. (2012). Turizm ve Ulaştırması. M. Cavcar (Editör), *Turizm Ulaştırması* içinde (s. 02-25). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Yayınları.
- Yüksek, G. ve Arıkan, İ. (2015). Turizm ve Demir Yolu Ulaştırması. İ. Arıkan (Editör). *Turizm Ulaştırması* içinde (s. 49- 74). Ankara Detay Yayıncılık.
- Zan, B.U. (2012). *Türkiye’ de Bilim Dallarında Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz Çalışması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.